

METRO TOY 1941

**Ελεύθερη πρόσβαση σε ΑΕΙ
έγινε στην Κατοχή**

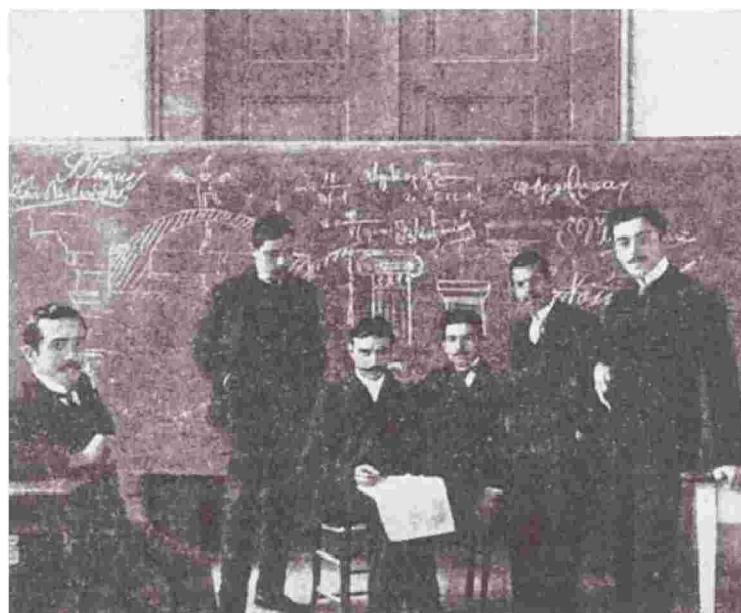
Η ελεύθερη πρόσβαση στα πανεπιστήμια έγινε τελευταία φορά πράξη στην περίοδο της Κατοχής, το 1941, και το πρόβλημα φάνηκε αμέσως. Από τους 11.930 συνολικά εισακτέους στο Πανεπιστήμιο Αθηνών οι 8.590 γράψτηκαν στη Νομική Σχολή! **Σελ. 16**

Η Νομική με τους 8.590 πρωτοετείς και η ελεύθερη πρόσβαση στα ΑΕΙ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΛΑΚΑΣΑ

Ποιος, αλλήθεια, γνωρίζει ότι η ελεύθερη πρόσβαση στα πανεπιστήμια έγινε τελευταία φορά πράξη στην περίοδο της Κατοχής; Γέμισε το Πανεπιστήμιο Αθηνών από φοιτητές τον Οκτώβριο του 1941, καθώς σε μία κρίσιμη λαϊκισμού πήγαν τότε δωσίλογη κυβέρνηση άνοιξε τις πύλες του ιδρύματος σε όποιον επιθυμούσε να σπουδάσει, χωρίς φίλτρο εισαγωγικών εξετάσεων. Πρωταθλήτρια στην ζήτηση αναδειχθήκε η Νομική Σχολή Αθηνών στην οποία ενεγράφησαν 8.590 πρωτοετείς από τους 11.930 συνολικά εισακτέους του ΕΚΠΑ. Μία σύγκριση με το σήμερα αναδεικνύει το άκριτο του λαϊκισμού: Κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος ο αριθμός των εισακτέων στην εμβληματική σχολή ήταν μόλις 425 (και κρίνονται και πολλοί με βάση τις ανάγκες για επαγγελματίες του κλάδου και την ανεργία των νομικών). Τα παραπάνω στοιχεία ουσιαστικά εκθέτουν τους αφελείς οπαδούς της ελεύθερης πρόσβασης και της λαϊκής ρήσης «μωρέ ας μπει το παιδί στη Νομική και βλέπουμε...». Εκτός κι αν επιθυμούμε το ελληνικό κράτος να γυρίσει στις απαρχές του, στη δεκαετία του 1830, όταν εύλογα δεν υπήρχαν ουσιαστικοί φραγμοί στην εισαγωγή στα νεοϊδρυθέντα, Πανεπιστήμιο Αθηνών και ΕΜΠ. Η διακήρυξη περί ελεύθερης πρόσβασης των αποφοίτων λυκείου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση έχει ακουστεί τις τελευταίες δεκαετίες από την ΟΑΜΕ αλλά και από κόμματα της αντιπολίτευσης, τα οποία υπόσχονται σε γονείς και 18χρονους... σπουδές με πετραχήλια. Τελευταία περίπτωση είναι η διακήρυξη του ΣΥΡΙΖΑ που λέει ότι «θα προχωρήσει στην καθηέρωση της ελεύθερης πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, έπειτα από μια ευρύτατη διαβούλευση».

Ειδικότερα, με απόφαση της 24ης Απριλίου 1837, την εισαγωγή στο πρώτο ελληνικό Πανεπιστήμιο των Αθηνών ήταν ελεύθερη σε όσους ήταν κάτοχοι απολυτηρίου Γυμνασίου. Η μόνη υποχρέωση που είχε ο κάτοχος αυτού του τίτλου, ο οποίος ήθελε να φοιτήσει στο πανεπιστήμιο, ήταν «να παρουσιάσθῃ εις τον Πρύτανην υφ' ενός κτηματίου ή σταθε-

Η ζήτηση για τις σχολές του Πανεπιστημίου Αθηνών και του Μετσόβιου Πολυτεχνείου (οι φωτογραφίες από φοιτητές και καθηγητές ΕΜΠ) πάντα ήταν μεγάλη. Για τον λόγο αυτό πάντα υπήρχε φίλτρο εισαγωγής. Τελευταία φορά που η ελεύθερη πρόσβαση στα ΑΕΙ έγινε πράξη ήταν την περίοδο της Κατοχής.

Η τελευταία φορά που δεν υπήρχαν φραγμοί ήταν το 1941. Τα προβλήματα, όμως, δεν άργησαν να φανούν...

ρού κατοίκου Αθηνών, προ τον οποίον αι αρχαι του Πανεπιστημίου θέλουν διευθύνεσθαι οσάκις έχουν να πέμψουν εις τον φοιτητήν κοινοποιήσεως προσκλήσεις...» έλεγε η απόφαση. Ουσιαστικά, όπως αναφέρεται στο βιβλίο των Μιχ. Κασσωτάκη και Δ. Παπαγγελή-Βουλιούρη «Η πρόσβαση

στην ελληνική τριτοβάθμια εκπαίδευση», η πρόσβαση ήταν ελεύθερη σε μια προσπάθεια διάδοσης της ανώτατης παιδείας στη νεοσύστατο κράτος. Και φυσικά ήταν δωρεάν, με μόνη εξαίρεσην τις 10 δραχμές που έπρεπε να καταβάλουν οι πτυχιούχοι για τη λήψη του πτυχίου. Βέβαια, μέχρι το 1847 ο αριθμός των φοιτητών υπερδιπλασιάστηκε και άρχισαν να μπαίνουν φραγμοί, ενώ το 1918 ορίστηκε για πρώτη φορά κλειστός αριθμός εισακτέων για τη Σχολή Τοπογράφων Μηχανικών του Πολυτεχνείου.

Αρκετά χρόνια μετά, τον Ιούλιο του 1941, το υπουργείο Παιδείας

ανακοίνωσε ότι για την ακαδημαϊκή χρονιά 1941-1942 θα επιτρέψει την εγγραφή επιλαχόντων στις εισιτήριες εξετάσεις της προηγούμενης χρονιάς 1940-1941. Λίγο αργότερα διευκρίνισε ότι τον Ιανουάριο του 1942 θα γίνουν νέες εισιτήριες εξετάσεις. Αυτό, τελικά, μεταφράστηκε σε ελεύθερη πρόσβαση, αν λάβουμε υπόψη ότι στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, τη χρονιά 1941-42, γράφτηκαν συνολικά 11.930 απόφοιτοι Γυμνασίου! Τι θέλουσαν να σπουδάσουν τότε τα ελληνόπουλα; Ανατρέχοντας στην «Καθημερινή» διαβάζουμε ότι «τη μερίδα του λεόντου κατείχε η Νομική με 8.590 εγγραφές (72% επί του συνόλου των εγγραφών). Ακολούθησε η Ιατρική με 1.860 εγγραφές (15,5%). Το Χημικό με 746, το Μαθηματικό με 173, το Φιλοσοφικό με 142, το Θεολογικό με 114, το Οδοντιατρικό Σχολείο με 108, το Φυσικό με 60, το Φαρμακευτικό με 40 και τέλος το Φυσιογνωστικό με 7». Μάλιστα, και για το έτος 1942-43 αποφασίστηκε να επιτραπεί η εγγραφή χωρίς εξετάσεις σε όλα τα ΑΕΙ, εκτός του ΕΜΠ. Βέβαια, γρήγορα φάνηκαν τα προβλήματα, με αποτέλεσμα να επανέλθουν ο κλειστός αριθμός εισακτέων και οι εξετάσεις. Ο λαϊκισμός πληρώνεται...